

KURIER POLSKI

Rok IV   Centrala telefoniczna UKP Bydgoszcz 23-41 i 23-42   Czwartek, dnia 13 maja 1948 r.   Konto PKO „Zryw” Nr VI 135 PKO IKF Nr VI-140   Nr 130
Telefon dla korespondentów zamiejscowych 35-06   Konto bieżące: Bank Gospodarstwa Społdzielczego   Bydgoszcz, konto Nr 9086
Sekretariat redakcji przyjmuje od godz. 10 do 12

CZY ZWROT W POLITYCE MIĘDZYNARODOWEJ? ZSRR wyraża zgodę

na podjęcie rozmów w sprawie poprawy
stosunków radziecko-amerykańskich

Horthy'emu nieźle się powodzi!

W procesie przeciwko dyplomatom niemieckim w Norymberdze zeznawał jako świadek b. regent Węgier, admirał Horthy (na zdjęciu) Horthy, który ponosi odpowiedzialność za udział w roku w wojnie po stronie Niemiec i brał udział w wykrzyciu w ub. roku w sprawie przeciwko węgierskiemu rządowi demokratycznemu. Obecnie przebywa w areszcie domowym w Weilheim w Bawarii, gdzie musi dwa razy w miesiącu meldować się miejscowemu dowódcy amerykańskiemu. Ostatnio wziął udział w uroczystości ślubnej konsulatu amerykańskiego w Monachium

MOSKWA (PAP). Dnia 9 maja minister Molotow przyjął ambasadora Bedell Smitha i złożył mu w imieniu rządu radzieckiego następujące oświadczenie:

„Rząd radziecki zapoznał się z oświadczeniem ambasadora Stanów Zjednoczonych — pana Smitha, złożonym 4 maja br. na temat obecnych radziecko-amerykańskich stosunków. Rząd radziecki odnosi się pozytywnie do wyrażonego w tym oświadczeniu życzenia rządu USA polepszenia tych stosunków i zgodzie z propozycją, zgodzą się przystąpić w tym celu do omówienia i uregulowania istniejących między obu państwami różnic. Równocześnie rząd radziecki uważa za konieczne stwierdzić, że nie może zgodzić się z rządem Stanów Zjedn., iż przyczyną obecnych niezadawalających stosunków pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i ZSRR oraz napięcia międzynarodowej sytuacji jest polityka Związku Radzieckiego w wschodniej Europie i zwiększenie się tam wpływu ZSRR.

Co się tyczy stosunków pomię-

dy ZSRR a sąsiednimi oraz innymi krajami w Europie, to rząd radziecki może z zadowoleniem skłonić do poprawy. Znalazło to, jak wiadomo, swój wyraz w zawarciu pomiędzy ZSRR i tymi krajami paktów o przyjaźni i wzajemnej pomocy, które skierowane są jedynie i tylko przeciwko powtórzeniu się agresji ze strony Niemiec i ich ewentualnych sojuszników i które wbrew oświadczeniu ambasadora USA w Moskwie nie zawierają żadnych tajnych protokółów. W zawarciu tych układów są szczególnie zainteresowane te kraje, poprzez które przebiegała się nawałnica niemiecka.

(ciąg dalszy na stronie drugiej)

Upolitycznić inicjatywę prywatną

W ustroju gospodarczym Polski współczesnej inicjatywa prywatna posiada zadania i obowiązki bez wątpienia specyficzne. Kierownicy życia ekonomicznego naszego kraju zgodnie określają pracę trzeciego sektora jako zasadniczą dla rozwoju potencjału gospodarczego w obecnym etapie ewolucji ustrojowej. Niemniej dalecy jesteśmy od twierdzenia jakoby przedstawiciele inicjatywy prywatnej naszego kraju żyli w chwili obecnej „życiem ulatwionym”, nie znaczący jednak, byśmy zawsze i wszędzie bezkrytycznie podzielali zdanie sier przywódcy. Opinią naszą jest w miarę możności. Opinia ta jest w miarę możliwości oceniana wszystkie błaski i niedze żywota przeciętnego kupca czy rzemieślnika.

Nikt nie zaprzecza, że przemiany społeczno-gospodarcze w Polsce, określane niejednokrotnie mianem bezkrwawej rewolucji, wśród wszystkich warstw społecznych w najmniejszym stopniu dotknęły t. zw. inicjatywy prywatną. Zniknęły bowiem latyfundijskie ziemskie, usunięto kapitalistów rodzinnych i zagranicznych kupiec jednak wrócił do swego sklepu czy magazynu, rzemieślnik napowrót stanął przy swym warsztacie pracy. Rzecz prosta, że nie spełniły się nadzieje wielu ludzi, pieszczotliwie hodowane w czasie okupacji, nadzieje na własną fabrykę czy wielki dom handlowy. Realizacji kapitalistycznych nadziei, opartych o finanse, zdołoby w okresie dzikiego handlu okupacyjnego, stanęła na przeszkodzie w pierwszym rzędzie wymiana pieniędzy. Jakkolwiek początek nowego okresu po oswojeniu kraju był niewątpliwie trudny dla dzisiejszego trzeciego sektora, to jednak siery te zdołały dzięki całemu szeregowi przyczyn w szybkim tempie odbudować swe przedsiębiorstwa i zaoszczędzić znaczne kapitały. Obciążenia fiskalne i administracyjne, chociaż poważne w swej wysokości, bynajmniej nie spowodowały katastrofy jakiegokolwiek przedsiębiorstwa wbrew złośliwym przewidywaniom zawodowych panien. Mimo poważnych świadczeń poświęconych ciężar materialnej i społecznej odbudowy w dalszym ciągu spoczywa na barkach innych warstw społecznych.

Nie jest naszym celem omawiać w tej chwili zagadnienia ekonomiczno-strukturalne trzeciego sektora gospodarczego w Polsce. Zagadnieniom tym poświęca się sporo miejsca w prasie oraz w dyskusjach publicznych. Pismo nasze od pierwszej chwili swego istnienia po dziś dzień wyraźnie i konsekwentnie reprezentuje tezę konieczności formalnego i faktycznego zawarowania swobody działalności gospodarczej jednostki, ograniczonej jedynie dobrem ogólnym w sensie doktrynalnym, nie zaś subiektywnie obiektywnym.

Czujemy się jednak zobowiązani podkreślić właśnie w trosce o dobro i pomyślność przywódcy rozwój zdrowej inicjatywy prywatnej, pozostawiając elementom spekulacyjnym, szereg faktów, wskazujących na brak właściwego i pełnego zrozumienia całokształtu i zadań tej warstwy społecznej w ramach dzisiejszego ustroju naszego państwa.

Uważnego obserwatora obecnych stosunków na polu społeczno-politycznym uderzy niewątpliwie absen-

Nota rządu Stanów Zjednoczonych „USA nie żywią żadnych agresywnych zamiarów wobec ZSRR”, ...ale nie mają zamiaru zmienić swej polityki

MOSKWA (PAP). Agencja Tass donosi, że ambasador Stanów Zjedn. Smith, odwiedził w dniu 4 maja ministra Molotowa i złożył w imieniu rządu Stanów Zjedn. oświadczenie w sprawie stosunków amerykańsko-radzieckich.

Ambasador Smith oświadczył, że „europejska wspólnota krajów” oraz Stany Zjedn. są zaniepokojone tendencjami polityki radzieckiej i połączyły się dla wzajemnej samoobrony. Stany Zjedn. zdecydowane są odegrać swoją rolę we wspólnych przedsięwzięciach, obliczonych na odbudowę i samoobronę. Niepokój i zdecydowanie narodu amerykańskiego wzmogły się w związku z wroga pozycją, wykazaną przez rząd radziecki wobec programu odbudowy Europy, który pomyślany jest jedynie jako plan pomocy amerykańskiej w odbudowie na wspólnej podstawie, bez groźby przeciwko komukolwiek. Sytuacja, jaka wynikła z powodu działalności rządu radzieckiego oraz reakcja na te wydarzenia ze strony innych krajów, łącznie z Stanami Zjedn., posiadają niewątpliwie bardzo poważny charakter.

W związku z tym, rząd Stanów Zjedn. pragnie przedstawić niektóre punkty, jakie z zdaniem, posiadają wielkie znaczenie w staraniach o unikanie nieporozumienia.

1) Polityka rządu Stanów Zjedn. w sprawach międzynarodowych otrzymała ostatnio charakter określony. Polityka ta cieszy się poparciem większości narodu amerykańskiego. Będzie ona kontynuowana energicznie i w przyszłości. Wewnętrzno-polityczne względy, jak np. zbliżające się wybory, nie będą miały wpływu na tę politykę.

Rząd Stanów Zjedn. wiadomo, że organizacje komunistyczne w różnych miejscach rozpowszechniają poglądy, iż zbliżający się kryzys gospodarczy USA doprowadzi do zmiany amerykańskiej polityki. Jednakże ci, którzy trwają w tym przekonaniu, winni zrozumieć, że przyczyną ekonomiczną w żadnym wypadku nie dotknę zasadniczych możliwości produkcyjnych Stanów Zjedn. względnie istotnych czynników, leżących u podstaw zagranicznej polityki Stanów Zjedn. Obecna sytuacja międzynarodowa obejmuje zagadnienia, mające żywotne znaczenie dla bezpieczeństwa Stanów Zjedn. i powszechnego pokoju.

Komunikat Polskiej Agencji Prasowej

WARSZAWA (PAP). P. A. P. u-poważniona jest do stwierdzenia, że wersje pochodzące ze źródeł amerykańskich i szerzone przez pisma niemieckie w strefie brytyjskiej o rzekomych rozmowach między polskimi działaczami robotniczymi a lewicowymi działaczami niemieckimi w sprawie granic na Odrze i Nysie — są ordynarnym kłamstwem. Ta bezcelna prowokacja należy do tej samej kategorii fałszerstw, które rymy usiłują zdezorientować opinie masowe pokoju świata.

2) Rząd Stanów Zjedn. pragnie stwierdzić jasno, że Stany Zjedn. nie żywią żadnych wrogich lub agresywnych zamiarów wobec Związku Radzieckiego. Polityka Stanów Zjedn. jest prowadzona w taki sposób, że w żadnym wypadku nie może wywrzeć niekorzystnych wpływów na interesy Związku Radzieckiego, jeśli ten pragnie żyć w pokoju ze swymi sąsiadami i powstrzymać się od prób wywierania bezpośredniego lub pośredniego wpływu na ich sprawy.

Obecny stan stosunków amerykańsko-radzieckich jest źródłem poważnego rozczarowania narodu amerykańskiego i rządu Stanów Zjednoczonych. Do tej chwili nie zrezygnowaliśmy w żadnym wypadku z nadziei na taki zwrot wydarzeń, który umożliwi nam znalezienie drogi do ustanowienia dobrych i rozsądnych stosunków pomiędzy naszymi obu krajami, przy równoczesnym całkowitym osłabieniu tego napięcia, które w obecnej chwili wywiera wszędzie tak niepomyślny wpływ na stosunki międzynarodowe. Jeśli chodzi o Stany Zjednoczone, to drzwi są zawsze otwarte dla wyczerpującego omówienia i uregulowania naszych różnic zdań.

Rząd mój żywi głęboką nadzieję, że członkowie rządu radzieckiego nie zlekceważą przedstawionego tu stanowiska rządu Stanów Zjednoczonych. Jeśli tak postąpią, to nie napotkają na brak gotowości i chęci z naszej strony wniesienia wkładu w dzieło takiej stabilizacji warunków na świecie, która byłaby w pełni zgodną z bezpieczeństwem narodu radzieckiego.

Kto będzie zarządzał portem w Haifie?

JEROZOLIMA (PAP) Portem w Haifie ma po wygaśnięciu mandatu brytyjskiego administrować komisja złożona z 1 Anglika, 1 Araba, 3 Żydów. Nadto w porcie urzędować ma przynajmniej 3 urzędników brytyjskich. W ten sposób ma być zapewnione normalne funkcjonowanie tego ważnego portu.

Polsko-czechosłowacka wymiana harcerzy

PRAGA (PAP) Dziennik czeski „Ceskoslovenska Demokracie” podaje, że w tegorocznym sezonie wakacyjnym projektowana jest żywa wymiana harcerzy między Polską a Czechosłowacją. Z Katowic udać się ma do Czechosłowacji około 200 harcerzy. Projektowane jest również utworzenie polskich drużyn harcerskich na czeskim Śląsku Cieszyńskim.

Sforza zrezygnował

RZYM (obsł. wł.). Wspólna sesja obu Izb parlamentu włoskiego, która ma dokonać wyboru nowego prezydenta, trwa w dalszym ciągu. W drugim głosowaniu, które się odbyło również w poniedziałek, uzyskał hr. Sforza 405 głosów, de Nicola 336. Wobec tego, że kwalifikowana większość wynosi 570 głosów, konieczne były dalsze głosowania.

Min. Sforza, który miał poparcie chrześcijańskich demokratów i republikanów, wycofał po drugim głosowaniu swą kandydaturę wobec oświadczenia socjalistów Saragata, że nie będą głosowali za jego kandydaturą.

Wczoraj rano przystąpiono do trzeciego głosowania, w którym jest również wymagana kwalifikowana większość. Na liście kandydatów figurują m. in. Enaudi i Casati.

cja przedstawicieli trzeciego sektora gospodarczego w życiu publicznym kraju. Zdecydowana większość tej warstwy wyznaje zasadę, iż obowiązek społeczny spełnia się całkowicie przez mniej lub więcej punktualną spłatę podatków. Tego rodzaju nastawienie psychiczne tkwi początkami swymi bez wątpienia w dobie pełnego rozkwitu kapitalizmu z jego dewizą pozytywistyczną: „bogaćcie się”. Ostatnie jednak przemiany ustrojowo-ekonomiczne w znacznym stopniu dezaktualizowały hasła politycznych i gospodarczych liberałów XIX wieku.

Polski stan średni, mieszczański, którego wyrazem gospodarczym jest właśnie tzw. inicjatywa prywatna, wydaje się mniemać, jakoby najodpowiedniejszą dlań postawą społeczną była pełna apolityczność, uzasadniona obowiązkiem bezpartyjnej działalności gospodarczej. Pogląd ten nie tylko traci konserwatywnym społecznym, lecz może również spowodować niewłaściwą ocenę intencji całej warstwy społecznej, jako takiej.

W współczesnym ustroju demokratycznym każda warstwa społeczna ma niewątpliwie prócz zadań czysto ekonomicznych swolste funkcje społeczno-polityczne do spełnienia. Funkcje takie czekają również i sferę inicjatywy prywatnej.

Dalecy jesteście od chęci zajęcia postawy mentorskiej w tych zadaniach. Wydaje się jednak nieodzowne zwrócić uwagę na zasadniczy fakt, iż nie wystarczy ubiegać się o takie czy inne listy żelazne i immunitety. W procesie bowiem kształtowania nowej rzeczywistości społeczno-gospodarczej nieobecność jakiegokolwiek grupy społecznej stanowić może nie tylko powód nieharmonijnego układu sił na przyszłość, lecz przede wszystkim w dalszej konsekwencji, może spowodować przejście do porządku dziennego nad słusznymi nawet interesami samej grupy. Rzeczywistość w takich wypadkach potwierdzi raz jeszcze starą prawdę — nieobecni się nie liczą.

Stąd pilnym nakazem chwili jest postulat wzięcia jak najszerzego udziału przedstawicieli trzeciego sektora gospodarczego w czynnej pracy nad odbudową kraju na polu politycznym. Nie bezpartyjny blok inicjatywy prywatnej, współpracujący z rządem, lecz włączenie się indywidualne i świadomy „współdziałal” w pracach publicznych jest obowiązkiem tej warstwy.

Realizacja powyższego postulatu udowodni szczerotę i rzetelność stosunku do kapitalnych zadań, które stoją nienniknienie przed społeczeństwem polskim.

Oświadczenie Związku Radzieckiego

(dokończenie ze strony pierwszej)

Wiadomo, że i Stany Zjednoczone prowadzą politykę zacieśnienia stosunków z sąsiadującymi z nimi krajami, np. z Kanadą i Meksykiem, jak również z innymi krajami Ameryki, co jest w pełni zrozumiałe. Tak samo zrozumiałe jest, że Związek Radziecki również prowadzi politykę zacieśnienia swoich stosunków z sąsiadującymi i innymi krajami Europy. Politykę tę Związek Radziecki będzie kontynuował i w przyszłości.

W oświadczeniu rządu USA powiedziano, że niektóre posunięcia Stanów Zjednoczonych w innych krajach, powodujące niezadowolenie ze strony ZSRR są wynikiem wpływu Związku Radzieckiego na wewnętrzne sprawy tych krajów. Rząd radziecki nie może zgodzić się z tego rodzaju tłumaczeniem.

Odnosząc krajów wschodniej Europy, to tutaj nastąpiły po wojnie głębokie przemiany demokratyczne, które są środkiem obrony przeciwko groźbie nowej wojny i które stworzyły w konsekwencji pomyślne warunki dla rozwoju.

Obecny niezadowolający stan stosunków radziecko - amerykańskich rząd amerykański tłumaczy również stanowiskiem rządu radzieckiego w

sprawie tzw. programu odbudowy europejskiej. Jednakże jest całkowicie jasne, że gdyby zagadnienie odbudowy gospodarczej krajów europejskich postawiono nie tak, jak to uczyniono w wspomnianym programie, lecz w oparciu o normalne warunki międzynarodowej współpracy ekonomicznej w ramach ONZ i z należytym poszanowaniem spraw narodowych i suwerenności państw, to nie byłoby powodów, do negatywnego stanowiska ZSRR wobec programu odbudowy europejskiej. Jest to jasne tym bardziej, że Związek Radziecki, jako jedno z tych państw, które doznały największych strat i zniszczeń w wojnie, jest szczególnie zainteresowany w rozwoju powojennej międzynarodowej współpracy ekonomicznej.

Rząd Radziecki uważa równocześnie za konieczne stwierdzić, że obecne niezadowolające amerykańsko-radzieckie stosunki i napięcie międzynarodowej sytuacji są wynikiem polityki rządu Stanów Zjednoczonych w ostatnim okresie. Do wytworzenia się takiej napiętej sytuacji przyczyniają się przede wszystkim takie posunięcia rządu USA, jak coraz większy rozwój sieci morskich i lotniczych baz wojennych w wszystkich częściach świata, a w tej liczbie na terytoriach, graniczących ze Związkiem Radzieckim. Prasa i szereg oficjalnych przedstawicieli USA oświadcza przy tym otwarcie, że tworzenie tych baz ma na celu okrażenie Związku Radzieckiego. Zarządzeń takich nie można tłumaczyć interesami samoobrony.

Nie można również pominąć milczeniem faktu, że obecna atmosfera w stosunkach międzynarodowych zatrująwają wszelkiego rodzaju wojownicze pogroźki, skierowane przeciwko ZSRR, a wychodzące z pewnych kół, ściśle związanych z rządem USA. W przeciwieństwie do tego rząd radziecki prowadzi konsekwentnie pokojową politykę wobec Stanów Zjednoczonych i innych państw, nie buduje baz wojennych w innych krajach i nie dopuszcza do jakichkolwiek groźb wobec innych.

Ostatnio powstał sojusz wojenny krajów zachodnich, obejmujący Anglię, Francję, Holandię i Luksemburg.

W całej prasie angielskiej, francu-

skiej i amerykańskiej pisze się otwarcie, że sojusz zachodni skierowany jest przeciwko ZSRR. Zrozumiałe, że porozumienia wojennego 5 państw zachodnich w żaden sposób nie można uważać za układ o charakterze samoobronnym.

Nieprzyjazny charakter polityki rządu Stanów Zjedn. wobec Związku Radzieckiego występuje w dziedzinie radziecko - amerykańskiego handlu. Stany Zjedn. stosują dyskryminację wobec Związku Radzieckiego, jakkolwiek ZSRR rzetelnie wykonuje swoje zobowiązania w myśl układu.

W chwili obecnej rząd USA stwierdza, że Stany Zjedn. nie żywią żadnych wrogich lub agresywnych zamiarów wobec Związku Radzieckiego i wyraża nadzieję na znalezienie drogi, celem ustanowienia dobrych i rozsądnych stosunków pomiędzy naszymi obu krajami przy równoczesnej likwidacji napięcia w sytuacji międzynarodowej. Rząd USA wyraża gotowość przychylenia się do takiej stabilizacji warunków na świecie, która by odpowiadała również interesom bezpieczeństwa narodu radzieckiego.

Rząd radziecki może tylko powitać to oświadczenie rządu USA, albowiem — jak wiadomo — Związek Radziecki prowadził zawsze politykę pokoju i współpracy w stosunku do Stanów Zjednoczonych. Rząd radziecki oświadcza, że zamierza i w przyszłości kontynuować tę politykę z całą konsekwencją. Rząd radziecki również wyraża nadzieję, że istnieje możliwość znalezienia środków dla usunięcia istniejących różnic.

Strajk kolejarzy odwołany

WASZYNGTON (PAP). Jak donosiliśmy wczoraj, prezydent Truman podpisał rozkaz o przejęciu przez wojsko kolej w całych Stanach Zjednoczonych.

Zapowiedziany na dzień wczorajsz strajk powszechny kolejarzy amerykańskich został odwołany. Kolejarze pozostali na stanowiskach i komunikacja odbywa się normalnie.

Snieg Tatrzanski
LPIEKSHA CERE
falkiewicz

DO NASZYCH CZYTELNIKÓW

Z powodu naważu materiału bieżącego, zmuszeni jesteśmy kolejną odcinek powieści „Skarb Wielkiego Mogola” odłożyć do dnia jutrzejszego.

Fale dźwiękowe na usługach rybołówstwa Aparatura „a - b - s” wykrywa ławice ryb

PARYŻ (a). Podczas licznych doświadczeń przeprowadzonych z pokładów ścigaczy, operujących w Kanale La Manche oraz na wodach bretońskich i marokańskich, udało się wykryć i rozpoznać, za pomocą zespołów tzw. „a-b-s” (asdic-bathy-thermograf sondeur), ławice rozmaitych gatunków ryb.

Każdemu gatunkowi i odmianie ryb odpowiada inny rodzaj kształty wykresów i dźwięków reprodukowane w aparatach.

Aparaty te pozwalają wykryć ławice ryb znajdujące się również na dnie, na głębokości do 2500 m oraz stwierdzić rozmiary ławic, szybkość poruszania się oraz gatunek ryb.

Aparatura „asdic” jest jeszcze zbyt skomplikowana i kosztowna, by można instalować ją na każdym ługrze czy trawlerze. We

Francji czynione są natomiast próby instalacji zespołów „a-b-s” na okrętach strażniczych (gardepêche), które będą towarzyszyć wyprawom rybackim celem wypatrywania zdobyczy.

** KOMITET wykonawczy Światowej Federacji Zw. Zawodowych powziął rezolucję, w której przyrzekł udzielić poparcia niemieckim związkom zawodowym we wszystkich 4 strefach okupacyjnych.

Za włączeniem Niemiec do unii zachodniej

HAGA (obst. wł.). Kongres paneuropejski w Hadze zakończył się powzięciem rezolucji domagającej się jak najspieszniejszego zwołania konferencji europejskiej i włączenia Niemiec do unii europejskiej.

Nowi profesorowie Uniw. Poznańskiego

POZNAŃ (S). Dekretem Prezydenta RP zostali ostatnio mianowani profesorami Uniwersytetu Poznańskiego: inż. Aleksander Kozickowski — prof. zwyczajnym Ochrony Lasu, dr Stefan Barbacki — prof. nadzwycz. Doświadczalnictwa Rolniczego i Biometrii, dr Tadeusz Zwoliński — prof. nadzwycz. Ginekologii i Położnictwa, dr Józef Janicki — prof. nadzwycz. Technologii Rolnej i dr Konstanty Moldenhawer — prof. tytularnym Genetyki i Hodowli Roślin.

Dr Rudolf Weigl — jak już donosiliśmy — został przeniesiony z katedry Bakteriologii Ogólnej UJ w Krakowie na katedrę Biologii Ogólnej UP w charakterze prof. zwyczajnego.

Rząd ateński odrzuca protesty napływające z całego świata przeciwko terrorowi i egzekucjom

ATENY (obst. wł.). Nowo mianowany minister informacji rządu ateńskiego w odpowiedzi na apele napływające z całego świata i protesty przeciwko egzekucjom na demokratycznych greckich, oświadczył najwinnie że apele te są dowodem braku zroz-

umienia... demokracji greckiej. Egzekucje dokonywane są na podstawie wyroków ferowanych przez sądy greckie. Sądy zaś — twierdzi minister informacji — są niezależne i rząd nie może wpłynąć ani na brzmienie wyroku, ani na jego zmianę.

Ciesz się, że nareszcie zrozumiałeś, jak wielką rolę odgrywa w wygładzie kobiety wytworna suknia.

— Suknia? Daruj, ale patrząc na ciebie widziałem jedynie młodą, świeżą i niesłychanie delikatną twarz. Wyobrażam sobie ile cię kosztowało trudu, pielęgnacji i specjalnych zabiegów, nim doprowadziłaś cerę swoją do obecnego stanu.

O tak! — trochę wody, mydła, matowego kremu i pudru „Anida” i to wszystko.

Wstrzymanie poczty lotniczej do Palestyny

POZNAŃ (a) Dyrekcja Okr. Poczty i Telegrafów podaje do ogólnej wiadomości wstrzymanie aż do odwołania, przyjmowania do przewozu powietrznego, przesyłek listowych do Palestyny.

W poniedziałek, dnia 10 b. m. o godz. 9 zaszła w Bogu, acopatr. na Sakramentami Św. sp.

ZOFIA ŚWIETLIKOWA
z d. kędzierska

Przeżywszy lat 77, o czym zawiadamiam w głębokim smutku pogrążona

3523 **ROOZINA**

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 13. bm. o godz. 17 z kaplicy emmentarnej przy ul. Koszaka

CIECHOCINEK - TO ZDROWIE DZIECKA

KREM przeciw piegom AXELA

Apt. J. GADEBUSCHA w POZNANIU 45262

od 35 lat znany i skuteczny kosmetyk

Znane od 20 lat

KREM do PANTOFELI PŁOCIENNYCH KAMYKI do ZAMSZU BIEL • TENNIS

Inż. F. GUMIŃSKI - ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 61

Kupię

1. taśmówkę blokową do kłoców 05388
2. gater szybkobieżny, średnica tarczy od 80-100 cm
3. kłoc lub tarcicę nieobrządną dębową 25 mm

JAN KWOLEWSKI, KRAKÓW
Fabryczna 4 Telefon 508-60 i 508-77

Gromada Buszkowo i Gromada Nowydwór OGŁASZA PRZETARG

na dzierżawę alei czereśniowej na przeciąg bieżącego roku.

Przetarg odbędzie się dnia 22 maja 1948 r. o godzinie 12-tej w Nowymdworze, zaś w gr. Buszkowo o godzinie 14-tej u Obywateli sołtysów gromad. 05426

Do naszych Inserentów!

Ogłoszenia do numeru świątecznego, który ukaże się już w sobotę, 15 bm. rano i kosztować będzie 5 zł, przyjmujemy w naszym dziale ogłoszeń w **Bydgoszczy**, ul. Jagiellońska 2 (pod arkadami) oraz we wszystkich naszych oddziałach i agenturach 05381

do dnia 14 maja 1948 r.

Polacy z USA z podziwem dla POLSKI

Wywiad redaktora „IKP” z kierownikiem administracji „GŁOSU LUDOWEGO” w DETROIT p. Niemyjskim

Poznań, w maju

W czasie pobytu w Poznaniu wycieczki członków Stow. „Polonia” ze Stanów Zjednoczonych i Kanady odbyliśmy dłuższą rozmowę z jednym z kierowników wycieczki p. Niemyjskim, kierownikiem administracji tygod. „Głos Ludowy” w Detroit, mieście, będącym siedzibą zakładów Forda, zatrudniających bardzo wielu Polaków.

Pierwsze wrażenie, jakie odnieśli członkowie wycieczki, było utwierdzenie ich co do kłamliwości propagandy odnośnie Polski gorliwie rozszerzanej wśród Polonii amerykańskiej — zapewnia nas p. Niemyjski.

— Mówiono nam, że w Polsce nie ma swobody, jest głód i brak pracy. Stwierdziliśmy już w Gdyni, a później potwierdziliśmy to sobie w Warszawie, Łodzi i obecnie w Poznaniu, że tak dobrze wyglądających ludzi tak rzekł, nie widzieliśmy w innych krajach, o które zahaczyliśmy. W Warszawie mieliśmy możliwość podziwiać ludzi pełnych inicjatywy, pełnych rozmachu, w Poznaniu na Targach podziwialiśmy wyniki Warszkiej trzyletniej pracy nad odbudową przemysłu.

— A co się Panu najbardziej na Targach podobało?

— Jestem z zawodu metalowcem. Dział ten też mnie najbardziej zainteresował. I tutaj właśnie spostrzegłem rzecz, obok której nie mogłem przejść obojętnie. Wyroby z lanej stali! Produkcja tej jest znacznie trudniejsza aniżeli stali kutej. Fabryka moja, w której pracowałem — tu pada nazwa miejscowości, której mimo starań zapamiętać nie mogłem — sprowadzała przez długie lata laną stal z Connecticut. Kiedy fabryka nasza wreszcie zdecydowała się sama przystąpić do odlewania form ze stali — minął rok, aż doszła do perfekcji. A to przecież Ameryka! A w tu w Polsce spokojnie i cicho operuje laną stalą tak jakby to było żelazo.

Zapytany przez nas p. Niemyjski o losy Polonii w USA odpowiada:

— Jesteśmy grupą narodowościową najbardziej zwartą w Stanach. Posiadamy szereg pism wydawanych w języku ojczystym. Wydajemy też własne książki. Starsi, którzy pamiętają Polskę, trzymają się dzielnie. Młodzież urodzona na obczyźnie zaczyna się zatracać. Dlatego musimy

wzmocnić pracę na polu kulturalnym i w pracy na tym wyłącznie polu oczekujemy pomocy z kraju. Chcemy ratować nasze dzieci przed wynarodowieniem.

— A ogólne wrażenie?

— Jesteśmy zachwyceni uprzejmością i grzecznością naszych rodaków w kraju. Byliśmy na meczu piłkarskim. Tak spokojnej, zdyscyplinowanej, kulturalnej publiczności na meczu w Stanach Zjednoczonych nie widziałem. Okrzyki padały, ale były one raczej pełne humoru, aniżeli zapętki. Jesteśmy oczarowani Polską.

(Jak to dobrze, że rodak nasz nie był na owym osławionym meczu w Sosnowcu. Przyp. Red.).

P. Niemyjski pochodzi z Grodziszczyczy ze wsi Kajanka. Polskę opuścił w 1906 r. Po 42 latach po raz pierwszy przybył do kraju.

Z lewej strony naszego współpracownika zajmowała miejsce młodsza kobieta, mieszkająca obecnie strasznie daleko, bo aż nad brzegiem Pacyfiku w Vancouver w Kanadzie. Sama podróż do Nowego Jorku trwała 3 dni i 3 noce, potem „Batory” potem podróż po Polsce.

Triumf „Triumfów”

Reportaż własny z radomskiej fabryki papierosów

Radom, w maju.

Nie jestem zawodowym palaczem, raczej laikiem, ale po tego papierosa aromatycznego i zgrabnego, w ładnej bibułce z czerwonym napisem — „Triumf”, sięgam chętnie i zastanawiam się nad przemianami, jakie zaszły w produkcji tego artykułu codziennego użytku.

Trzeba nieco cofnąć się wstecz. Po wyzwoleniu Radomia, olbrzymie nowoczesne gmachy fabryki papierosów P. M. T. były zdewastowane, częściowo wypalone, a maszyny wywiezione przez okupanta. Trzeba było rozpocząć od początku, doprowadzić gmach do porządku, przywieźć z różnych stron kraju maszyny mocno nadszarpane, zmontować je i rozpocząć pracę.

Z początku zaangażowano coś około 200 pracowników. Jakość papierosów pozostawiała dużo do życzenia. Używano tylko tytoń krajowy. Plantator z Lubelszczyzny, czy spod Miechowa lub Krakowa, który, nawiasem mówiąc, otrzymuje od Państwowego Monopoli Tytoniowego koncesję, pożyczki, nasiona i instruktorów, nie ma jeszcze tych tradycji i doświadczeń, co jego kolega w Bułgarii, Jugosławii lub Grecji.

Fabryka radomska walczyła z ogromnymi trudnościami technicznymi, lecz stopniowo szła naprzód

i po jakimś czasie zatrudniła już 500 pracowników, później tysiąc. Gatunek surowca polepszał się, produkcja zwykowała i papieros stał się znacznie lepszy. Dziś fabryka ta zatrudnia już przeszło 1500 pracowników a mieszkankę tytoniową przyrządza się z tytoniu krajowego i zagranicznego, przeważnie z Jugosławii i Bułgarii.

Tytoń krajowy sprowadza się w workach pojemności 120 kg, a zagraniczny w znacznie cięższych paczkach. Worki te, po wyładowaniu tytoniu, podlegają kontroli i, w razie potrzeby — reperacji, a później wracają z powrotem do producentów, którzy je znowu wykorzystują dla dalszego eksportu itd.

Surowce, przywiezione do fabryki, są magazynowane w suchych, przewiewnych betonowych składach parterowych, skąd po paru dniach windą są transportowane do przyrządalni, gdzie kadry wykwalifikowane wszystkie kłębki i przygotują ogólną mieszkankę. Mieszkanka ta, zwilżona, musi jeszcze podlegać suszeniu, zanim powędruje do olbrzymiej sali maszyn, gdzie się już wytwarza papieros gotowy do użytku. Maszyny te jednocześnie zawiązują automatycznie tytoń w delikatną bibułkę, na której drukują nazwę i firmę, zaklejąją brzegi i wyrzucają gotowe papierosy. Papierosy, zgromadzone w specjalnych skrzynkach-szafeczkach, wędrują do pakowni, gdzie setki pracownic sprawdzają ostatecznie wyprodukowany towar, pakując go do pudełek. W innym miejscu nakleja się banderole, pakuje się towar do skrzyń, które ekspeduje się pociągami z własnej fabrycznej bocznicy kolejowej.

Dzienna produkcja papierosów sięga już dziś 6—7 mil. sztuk, a gdy przestarzałe maszyny będą zastąpione maszynami najnowszej konstrukcji, zakupionymi w Anglii i znajdującymi się już w drodze, produkcja osiągnie co najmniej 10—12 milionów sztuk dziennie.

Oprócz tych maszyn są jeszcze zamówione maszyny i aparaty w Czechosłowacji, a mianowicie: maszyny do pakowania papierosów, automaty klimatyzacyjne do regulowania temperatury powietrza, podług najnowszych wymagań produkcji wyrobów tytoniowych, dalej — urządzenia techniczne do przyrządzenia tytoniowych, transportery pneumatyczne i cały szereg innych aparatów.

Gdy fabryka radomska w krótkim czasie będzie gruntownie zmodernizowana, stanie się ona jedną z najbardziej nowoczesnych wytwórni tego rodzaju w Europie. Teren i gmachy fabryki P. M. T. posiada olbrzymie, wobec czego i możliwości są wielkie. Sale fabryczne są wysokie, widne, słoneczne, dobrze wentylowane, jednak mocny, przyjemny, prawie odorujący i słodkawym aromatem tytoniu przesiąkają

— Wyjechałam w 1923 r. do swych ciotek w Kanadzie. Wyjechałam zresztą w miejsce jednej z moich starszych siostr. Wyjechałam — no i zostałam. Obecnie mam męża i dwoje dzieci w wieku lat 12 i 5. Przyjechałam na pół roku w odwiedziny do swych bliskich.

— Nie zechciałaby Pani tu pozostać?

— Chcieć to by się i chciało, ale narazie nie można. Mogę Panom zdradzić, że wycieczka nasza ma szereg osób, które już za Ocean nie wróci. Wybrał się na wycieczkę w celu pozostania w Polsce i pozostaną. W ogóle wycieczka nasza w Nowym Jorku liczyła przeszło 100 osób, obecnie jeździ już tylko 85.

— A reszta?

— Reszta? Rozjechała się do swych rodzin, bo przeważnie pozostają w kraju, więc nie potrzebują od razu „zachłysnąć” się Polską, jak my to czynić musimy, by móc później długie lata opowiadać swoim dzieciom o Polsce, o Ojczyźnie. H.S.

Przysłowia ludowe na miesiąc maj

Gdy w maju zoiąqd dobrze zakwita, Rok urodzajny pewno zawita.

Pierwszego maja deszcz — Nieurodzaju wieszcz.

Na pierwszego maja szron Obiecuje dobry plon.

Chłodny maj daje Siana urodzaje.

Deszcz w świętego Floriana Skrzylnia grochem napchana

Po świętym Stanisławie Sadzą łośno prawie.

W dzień świętej Zosi Kłos się podnosi.

Święta Zolija Kłosy rozwija.

Pogoda na Urbana To wielka wygrana.

Na Boże Ciało Siej proso śmiało.

(K-i)

Kosmetyki

FLORINA

TO 05363

szczyt doskonałości!

POMÓŻ

zniszczonej Warszawie!

Zagadnienia

Wandalizm

Jesteśmy właśnie po „dniu lasu”. Dowiedzieliśmy się przy tej okazji, jak olbrzymie spustoszenia przyniósł w naszym drzewostanie okupant. Zdezwastowane są nie tylko lasy, ale i niejeden piękny park zniszczony lub przetrzebiony został w czasie wojny lub na skutek działań wojennych.

Akcja tegoroczna, polegająca na wyruszeniu w „dniu lasu” młodzieży całej Polski do lasów i parków oraz na piaszczyste wydmy, by dzień ten upamiętnić wysadzeniem wielu tysięcy, setek tysięcy młodych drzewek, jest w skutkach, jak się okazuje, wprost nieoceniona. Rękoma młodzieży w tym jednym dniu — przy odpowiedniej organizacji kompetentnych czynników — zrobiono więcej, niż przez wiele miesięcy poprzednich. Młodzież bowiem pracowała z zapałem właściwym tylko młodemu pokoleniu i z dumą opuszczała miejsce swej zbożnej pracy.

W tym samym czasie, kiedy zbiorowym wysiłkiem społeczeństwa, do najmłodszej generacji włącznie, odbudowujemy i ten zubożały przez wojnę odcinek gospodarki narodowej — jakieś zbrodnicze ręce niszczą nasz w katastrofalnym stanie znajdujący się drzewostan leśny i parkowy. Jacyś niepoetycalni zbrodniecy o instynktach sadystycznych łamią młode drzewka z jakąś obojętnością i niszczą całe aleje nowowsadzonych drzew ozdobnych. Ohydnemu temu wandalizmowi musimy pokrzyżować kres. A pokrzyżujemy kres tym zbrodniom, jeśli wszyscy należytą troską otoczymy nasz drzewostan, jeśli każdy z nas uważać będzie siebie za stróża wspólnego dobra, jakim jest ot-

ozajaca nas zieleni. Każdego wandalę oddajmy w ręce sprawiedliwości, a sądy niechaj wymierzają niebezpiecznym tym szkodnikom społecznym najsurowsze kary.

Potępiając wandalizm i domagając się surowych kar za niszczenie drzewostanu, nie możemy pominąć milczeniem i innego, niestety, ogólnie tolerowanego wandalizmu, jakim jest bezmyślne, masowe obrywanie gałęzi drzew liściastych i niszczenie całych krzewów przez wycieczkowiczów. Sprawa ta była głośna już w ub. roku. Wystąpił przeciwko temu ogołoceniu lasów i zagajników bardzo ostro Zarząd miasta Warszawy. Wysokie grzywny wymierzano szoferom, którzy wracali z wycieczek zbiorowych z umajonymi ciężarówkami. Grzywny nakładano również na „umajonych” wycieczkowiczów. Sądzimy, że wydany być powinien generalny zakaz kaleczenia drzew z surowymi sankcjami karnymi. Jedynie leśnictwa powinny mieć prawo dostarczania zieleni na uroczystości — podobnie jak dostarczają choinek na gwiazdkę.

Gdy z jednej strony czynimy olbrzymie wysiłki w celu odrobienia zniszczonych wojennych i zaniechanych okupacyjnych — to z drugiej strony nie wolno nam tolerować powszechnie panoszącego się zła, jakim jest nagminne u nas i bezmyślne niszczenie naszego ubożuchnego drzewostanu.

Jesteśmy przekonani, że nasze stanowisko znajdzie przede wszystkim poparcie tych czynników, które zorganizowały i przeprowadziły tegoroczny, wyjątkowo pożytecznie pomyślany i zrealizowany „dzień lasu”. Kama.

Jak górale zakopiańscy utopili austriackiego gubernatora w Morskim Oku

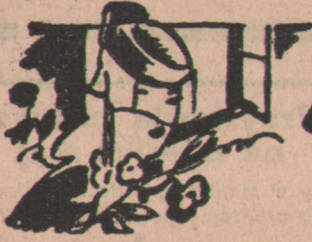
Szczegół drobny, niemniej ciekawy i charakterystyczny. Godzi się go wy dobyć z zapomnienia i dołączyć do wiązanki wspominków historycznych z okruku „Wiosny Ludów” na ziemi polskiej. Przypatrzmy się ze wspomnień, ks. Eugeniusza Janoty, znakomitego pedagoga, wielkiego liberała w sutośnie a również jednego z pierwszych odkrywców Zakopanego i Tatry. Miłośnik natury jest ks. Janota (zmarły w 1878 r.) autorem jednego z najpiękniejszych przewodników po Podhalu, wydanego drukiem w r. 1860. Uczony etnograf, prof. uniwersyteckiego, a przed tym nauczyciel gimnazjalny w Cieszynie i w krakowskim gimnazjum św. Anny, wspomina, że późnym wieczorem Morskiego Oka znajdował się żelazny pomnik z popiersiem jednego z gubernatorów Galicji. W swojej „Wycieczce do Doliny Kościeliskiej” tak pisze ks. Janota o tym pomniku i kilku jeszcze innych:

„Dwa trzecie (tatraki) zakopiańskie dzierżą żydzi orawscy, a deski wywalone są do Węgier. Mówiono, że do trzasy tych doszli oni skutkiem pożyczki zaciągniętej przez byłych właścicieli Zakopanego Homolaców na pokrycie wydatków, połączonych z festynem — urządzonym przy odsłonięciu ostatniego z pomników, wzniesionych przykłążem austriackim jako członkom panującej rodziny. Także przy Morskim Oku znajdował się pomnik na cześć hr. Taafa. W r. 1848 rozbito go i utopiono w Morskim Oku. Był o to dochodzenia — winę złożono na ro-

botników przy Kuźnicach w Jaworzynie spiskiej, jakoby ci ten pomnik ukradli. I cóż za powód do wznoszenia tutaj rzeczonych popiersi? Ojóż były to stopnie i grędy do wleżenia do herbarza, gdyby zmarły powstał Paprocki, Niesiecki lub jaki kuzyn ich. Figle te, sprawdzenie o mil kilkanaście i więcej najwyższych dostojników urzędowych z liczną ich świtą, podejmowanie ich w drodze i na miejscu, obwożenie po Tatrach i odwożenie napowrót niemieckiego wyciągaty wydatki. W czasie pierwszej podróży cesarza do Galicji, chciano go też ściągnąć do Zakopanego. Były proste drogi do zadowolenia tej to próżności, zaszczytniejsze dla próżnych a najużyteczniejsze dla kraju, ale ich nie dostrzegano i dążono do celu pochlebstwem”.

Ks. Janota miał ambicje wysokogórskiego turysty: chciał być pierwszym Polakiem, który zdobył szczyty tatrzańskie. Udało mu się to w 1867 r. kiedy to wespół z przewodnikiem góralskim Maciejem Siczką wyszedł na szczyt Świnicy (2305 m). Towarzyszył mu jego uczeń, późniejszy znany geograf Gustawicz, który wyprawie tej poświęcił kilkanaście lat później długi opis w swych „Kilku wspomnieniach z Tatr”.

Turystom dzisiejszym zwiedzającym Tatry i rozkoszującym wzrok widokiem przepięknego jeziora ani na myśl nie przyjdzie, że w jego głębinach tkwią pomniki zniszczone ręką górala jako nienawistne symbole zaborcy. (ol).

Prawda i prawdomówność

Pojęcie prawdy kojarzy się w naszych umysłach z pojęciem piękna i naodwrot, To całkiem zrozumiałe, bo prawda jest czymś pięknym, godnym uznania i podziwu. Zgodzą się też wszyscy, że prawda, jako jedna z zasadniczych podstaw moralnych życia ludzkiego, musi istnieć tak w życiu jednostek, jak i całych społeczeństw.

Wyrazem pochodnym od „prawda” jest prawdomówność. I znówu się chyba wszyscy z tym zgodzą, że człowiek prawdomówny, wyznający otwarcie prawdę jest jednostką wartościową. O znaczeniu prawdy i prawdomówności zdawałoby się, nie potrzeba wcale mówić, a na przeprowadzenie dowodu prawdziwości twierdzenia możnaby przytoczyć szereg faktów z życia poszczególnych ludzi i całych narodów.

To takie proste, zrozumiałe i naturalne, że należy mówić tylko prawdę. Czemu więc w życiu codziennym postępujemy wręcz odwrotnie, jak gdyby prawda i prawdomówność były skazane na zagładę, jako pojęcia w naszych czasach przestarzałe i przeżyte.

Czyż nie zauważyliśmy jeszcze nigdy, że wiele sytuacji życiowych mogło znaleźć inne, właściwsze rozwiązanie, gdyby nie to dziwne uczucie strachu spojrzenia prawdzie w oczy. Nieprawdomówność w ogóle jest nagminną wadą charakteru ludzkiego, zaobserwowaną zwłaszcza w ciągu ostatnich kilku lat. Niemal wszyscy kłamią: dziecko wobec rodziców i wychowawców, pracownik wobec pracodawcy, a ten ostatni nie zawsze mógłby spojrzeć otwarcie w oblicze swojego zwierzchnika. Czyni się to oczywiście najczęściej ze względów natury materialnej.

Wydaje się, że bez przesady powiemy, że na takie wytworzenie się stosunków wpłynęły lata okupacji, kiedy przebiegłością, świadomym mówieniem nieprawdy zadawało się niejednokrotnie ciosy w plecy wroga. Dziś jednak naszemu państwu potrzeba ludzi prawdomównych i prawych, którzy za każdy swój czyn gotowi są odpowiadać i przy tym odpowiadać zgodnie z pojęciem prawdy. Korzenie jednak ogólnego zakłamania zapuściły się już dość głęboko, ale mimo to chwast ten należy wyplenić bez litości.

Oczywiście pracę nad wypełnieniem zakłamania i obłudy w świecie rozpoczynamy od siebie samych i naszego najbliższego otoczenia. Z biegiem czasu akcja ta z pewnością przybierze na sile i kiedyś w przyszłości nastąpi zwycięstwo prawdy nad zakłamaniem i obłudą. W walce tej nie może nikogo zabraknąć.

Kto staje w pierwszym szeregu do walki z wrogiem prawdy? Be-EI

NAJPIĘKNIEJSZY DZIEŃ W ŻYCIU

Nie wielu chyba ludzi nie przyzna, że w życiu, na które składa się tyle przeróżnych dni radosnych i dni smutnych, dni jaśnych, słonecznych i dni szarych i ciężkich, dni znoej pracy i dni wytchnienia, jeden jest dzień prawdziwie piękny, powiedzielibym najpiękniejszy w życiu ludzkim — dzień pierwszej Komunii św.

Nie potrzeba specjalnie przywoływać na pomoc pamięci, by przed oczyma naszej wyobraźni stanął obraz tego, może już dawno minionego, tak doniosłego, a nigdy niezapomnianego w naszym życiu faktu. Już na samo to wspomnienie ogarnia nas fala wzruszenia, czystego, jasnego wzruszenia. Jak gdyby to było dzisiaj przed oczyma duszy zjawia się postać małej dziewczynki w bieli, czy małego chłopca odświętnie ubranego w otoczeniu tylu innych dzieci z gorącymi gromnicami woskowymi w małych dłoniach, z błyszczącymi wzruszeniem oczyma, z ustami i sercem rozmodlonym.

Czy przypominasz sobie to słodkie uczucie, które wówczas przepeśniało całe twoje jestestwo, uczucie najpiękniejszej miłości Boga, najzłotocieńszego umiłowania bliźniego. W dniu tym na inne uczucia nie było miejsca w twoim sercu. Byłaś(ęs) wówczas najszczęśliwszą istotą pod słońcem, nie znającym ani trosk życia codziennego, ani zła, ani niewiary w ludzi i w istnienie sprawiedliwości.

A może wkrótce, a może nawet w tych dniach wspomnienia tych niezapomnianych chwil staną się bardziej żywe niż kiedykolwiek, może już niebawem dziecko twoje przeżyje swój wielki, najpiękniejszy w

swym życiu dzień — dzień pierwszej Komunii świętej. Obowiązkiem matki, obowiązkiem rodziców jest zapewnienie w tym dniu dziecku swojemu niczym niezamąconego uczucia szczęścia i spokoju wewnętrznego. A jednak jakże często właśnie rodzice są mąciicielami tych uczuć, może czynią to całkiem nieświadomie, tym niemniej winni są powstałej w duszy dziecka dysharmonii.

Powszechnie istnieje zwyczaj, w dniu pierwszej Komunii świętej dziecka, spraszania krewnych i znajomych, zwyczaj wydawania z tej okazji przyjęć, na których nierzadko leją się strumienie alkoholu, gdzie wśród oparów tego alkoholu toczą się nieprzyzwoite rozmowy, rozlegają się bachanckie śmiechy, jako reakcja na „słone dowcipy”. A może twoje dziecko, ze swoją piękną, wra

żliwą duszą, jako ważna w tym dniu osoba uczestniczy, w tej tak nieodwiedniej dla niego zabawie?

Czy pomyślałaś(ś) już kiedy, że to przyjęcie, mające być wyrazem radości, miłości nieskazitelną radość i szczęście niewinnego twojego dziecka? Czy uważasz za konieczność w dniu pierwszej Komunii świętej twojego dziecka przyjmowanie gości, połączone z huczną zabawą? A może gości tych można by zaprosić w terminie późniejszym, a dzień tak ważny w życiu dziecka, a najpiękniejszy w życiu ludzkim — dzień pierwszej Komunii św. spędzić w gronie najbliższej rodziny tak, by pozostał on w pamięci dziecka, jako dzień święta rodzinnego, święta prawdziwego szczęścia niczym niezamąconego, rozwielbnego miłością Boga i ludzi. F. B.

MATKO, czy jesteś dość ostrożna?

Pytanie takie możnaby stawić każdej matce z osobna, a mimo, że wstytkie odpowiedziałyby na nie twierdząc, należało by z góry znacznej części tych twierdzeń zaprzeczyć.

Nie dalej jak przed dwoma dniami byłam świadkiem jak pewni rodzice wieźli tramwajem jedyne swego małeńkiego synka do szpitala. Bledziutkie maleństwo w ramionach ojca, zamykało śliczne czarne oczki pełne niewysłowionego bólu i wyrzutu, chwilami łapczywie chwytalo maleńkimi usteczkami powietrze i trzepalo beładnie rączkami i traciło przytomność. Żal było dziecienia. Pasażerowie spoglądali z współczuciem na twarze obojga zrozpaczonych rodziców.

Po dłuższej chwili na zapytanie jednej z ciekawszych pasażerek matka dziecka pośród wybuchów płaczu opowiedziała pokrótce wypadek, który wydarzył się przed 20-tu minutami.

Synus napil się kwasu solnego. Jak się to stało?

Właśnie przeprowadzali z mężem remont mieszkania. Opróżniano wstytkie szafy, m. in. także apteczkę do mowy. Wyjętymi z niej buteleczkami z zawartością lekarstw i innych preparatów chemicznych bawiło się dziecko. Ani nie spostrzegła, kiedy wydarzyło się to nieszczęście.

Nowy wybuch rozpacz matki. Współczulam jej, ale jednocześnie zrodził się we mnie gniew na jej bądź co bądź lekkomyślne postępowanie, na jej brak ostrożności w obchodzeniu się z dzieckiem.

Przykład wyżej przytoczony nie jest bynajmniej czymś odosobnionym. Podobne wypadki dzieją się na porządku dziennym. Dziesiątki razów czytałyśmy z pewnością wszystkie na łamach prasy codziennej o wypadkach poważnego poparzenia się dzieci przy gorącym piecyku, o śmierci dzieci w kotle z wrzątkiem, o zaczadzeniu, a nawet spaleniu się dziecka, a wszystko to wydarzyło się w 99 procentach na skutek braku dozoru nad dzieckiem, na skutek niezastosowania środków ostrożności przez matki czy opiekunów.

Matko bądź więc ostrożna, bo tu chodzi o życie i zdrowie dziecka, powierzonego tobie, twojej opiece, twojego skarbu matczynego i przyszości narodu, przyszłego pełnowartościowego obywatela i członka społeczeństwa Ala.

Z szerokiego świata

Kobiety perskie zostały zmuszone do powtórnego rozpoczęcia walki o wyzwolenie. Obowiązek noszenia czarczafów (zasłon) został coprawda zniesiony jeszcze w r. 1936 i od tego czasu nastąpiło wiele zmian na lepsze, jeśli chodzi o pozycję kobiety perskiej w społeczeństwie. Ostatnio jednak fanatyczne koła muzułmańskie podburzone przez perską reakcję usiłują zniwieczyć dotychczasowe zdobycze kobiet. Kilkunastu znawców Koranu podpisało deklarację, domagającą się wprowadzenia przymusowego noszenia czarczafów. W wielu sklepach kobiety bez zasłony w ogóle nie są obsługiwane.

P. Hellebrandowa — Górna Brodnica. Żalujemy, ale nie skorzystamy. Wzory musiałyby być oryginalne.

„Bydgoszczanka” z Koszalin. Pyta Pani jak wytepić mola z futra. Chętnie udzielamy rady. Zwiłyż lekko włos miękką szcotełką umoczoną w nacie, albo w roztworze kamfory w spirytusie (10 g kamfory na 100 g spirytusu), futro wysuszyć i raz jeszcze wyszcotełkować suchą szcotełką. Następnie przespacerować sprosokowanym pieprzem lub kamforą, albo tabaką, owinąć w gazety przejojone terpentyną, lub benzyną, zaszyć szcetełką w przescieradło i przechowywać w skryni umieszczonej w miejscu ciemnym.

Najnowsze żurnale wiedeńskie można nabyć w księgarni N. Gieryna, Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 2.

Czy wiecie, że...

Rytuał ślubny i związane z nim zwyczaje nie wszędzie tak wyglądają jak u nas.

Na wyspach Cooks panna młoda przechodzi ze swego domu do domu męża po plecach młodych mężczyzn wsi, którzy kładą się pokotem twarzą na ziemi, tworząc w ten sposób żywy pomost.

W Japonii przed orszakiem ślubnym kroczą dwaj mężczyźni powiewający czerwonymi flagami, w celu odegnania złych duchów i zapewnienia szczęścia małżeństwu.

Najprostszą chyba ceremonią ślub na należą do tradycji plemienia Negrito na południowym Pacyfiku. Młoda para udaje się do najstarszego członka plemienia, który uderza głowami ich o siebie i oświadcza, że są małżeństwem.

Blondynki na wymarciu

Anglik Armattou, profesor antropologii, czyli nauki o człowieku, o budowie jego ciała i biologicznych cechach, odkrył rzecz znamioną dla wszystkich kobiet. Otóż ludzkość przeżyje za kilkadziesiąt lat zupełne zniknięcie blondynek z globu ziemskiego.

Uczony antropolog twierdzi, że obecnie liczba jasnowłosych dziewcząt spada z 65 proc. przed 60 laty do 25 proc. w roku bież. Obliczył on

nawet stan kobiet według koloru włosów. Według jego statystyki istnieje na całym świecie 55 proc. brunetek, 15 proc. rudowłosych kobiet, 5 proc. szatełek, a reszta, 25 proc., to blondynki, którym nasz uczony przepowiada zupełne wyginięcie. Martwi się on tym, iż nasi prawnukowie będą ze zdziwieniem zapytywali, co to są blondynki?

Skorzystali z tego twierdzenia kpiarze, którzy wykazują tak dalece troskę o kobiety rodzaj blondynek na wymarciu, iż wystąpili z inicjatywą utworzenia specjalnego muzeum, w którym możnaby gromadzić kukły i lalki wszelkich odcieni blond kobiet. Złośliwi nawołują do „wypredaży blondynek”, ich zaś sympatycy zachęcają młodzież do szukania ginących jasnowłosych kobiet, jako kandydatek do małżeństwa, które ich zdaniem są jedynymi wymarzonymi kandydatkami na ślubny kołnierze.

Być może, że los poprawi sytuację blondynek i wbrew tak pesymistycznym obliczeniom uczonego brytyjskiego, potrafią one jeszcze przez długie lata uprzyjemnić życie zartroskanych swoich wielbicielei. dr.

KACIK DOBREJ GOSPODYNI

Smaczne i pożywne

POLEWKA Z WINA — pół l wody ze skórką cytrynową i dodatkiem cukru według smaku, zagotować, 30 g maczki ziemniaczanej rozbić w odrobinie zimnej wody, dodać do wrzątku i zalać całość pół l wina owocowego, albo owocu w płynie (nie zagotowywać, po dodaniu wina!) Do gorącej zupy można wrzucić garść rodzynek, albo usiekane suszonego owocu. Zupę tę podawać (na gorąco, albo na zimno) z grzankami.

POLEWKA Z PIWA — pół l wody, zawartość 2 butelek piwa z dodatkiem cukru według smaku i kawałkiem laseczki cynamonu zagotować. Do wrzątku wlać 30 g maczki ziemniaczanej rozbitej w odrobinie zimnej wody, całość zagotować, po czym zdjąć z ognia, dodać pół szklanki mleka. Polewkę podawać (także na gorąco albo na zimno) z drobną połamanymi kruchymi ciasteczkami, albo z kluseczkami z białek, ubitych na pianę.

Dla młodych pańienek

Mimo kalendarzowej wiosny należy ze względu na ustaloną pogodę pamiętać koniecznie o garderobie letniej.

Dzisiaj podajemy kilka fasonów sukienek dla młodych pańienek. Na uszyście ich można z powodzeniem użyć stosunkowo tanich kretonów i kratowych jedwabi do prania.

Kalendarzyk

Środa, 12 maja 1948 roku.
Katolicki: Pankracego, Dominika, Filipa.
Słowiański: Wszębia.
Wschód słońca: 4.07, zachód 19.46;
wschód księżyca: 5.52, zachód 00.00.

BYDGOSZCZ

Oddział miejscowy dla prenumeraty i ogłoszeń: Jagiellońska nr 2 (Pod Arkadami), tel. 24-29.

Zawiadomienie

(a). Zarząd Wojewódzkiego Towarzystwa Przyjaciół ORMO zawiadamia, że dnia 22 bm. (sobota) o godz. 9-ej w sali MRN (gmach Zarządu Miejskiego w Bydgoszczy, przy Starym Rynku) odbędzie się wlny zjazd delegatów. Oddziałów Towarzystwa Przyjaciół ORMO woj. pom.

Walne zebranie Koła SP Bydgoszcz - Śródmieście

Walne zebranie Koła S. P. Bydgoszcz - Śródmieście odbędzie się w dniu 13 bm. o godz. 19 w lokalu Stronnictwa Pracy ul. Jagiellońska 2 II piętro.

Na porządku obrad oprócz wyboru Zarządu Koła — wybór delegatów na Zjazd Powiatowy S. P.

Z uwagi na ważność mającego się odbyć zebrania obecność wszystkich członków Koła konieczna.

Za zarząd Koła S. P. Bydgoszcz - Śródmieście.

DZIS Środa literacka

Dzisiejszą środę literacką w Pomorskim Domu Sztuki wypełni prelekcja znakomitego pisarza śląskiego i redaktora tygodnika „Odra”, Wilhelma Szewczyka, który będzie mówił na temat „Współczesna kultura niemiecka”.

Niezwykle ciekawy temat zgromadzi niewątpliwie w Pomorskim Domu Sztuki najszerze rzesze społeczeństwa. Początek wieczoru o godz. 17.

„Stalowe serca”

BYDGOSZCZ (dr). W kinie „Polonia” odbyła się premiera filmu polskiego „Stalowe serca”, obrazującego pracę i walkę z niemieckim okupantem górników polskich na Górnym Śląsku. Recenzję o filmie zamieścimy w naszym jutrzejszym numerze, a dziś ograniczamy się jedynie do stwierdzenia, że „Stalowe serca” są bezsprzecznie najlepszym z powojennych filmów polskich.

Przydziały kartkowe

(a). Wydz. Aprow. m. Bydgoszczy podaje do wiadomości, że posiadacze kart zaopatrzeni z maja br. mogą pobrać w dniach od 12 do 14 bm. włącznie rebankę w nast. punktach rozd.: Spółdz. Zakł. Rzeźn.-Wędliniarskie przy ul. Król. Jadwigi 11, Jana Kazimierza 3, Kujawskiej 39, Grunwaldzkiej 39, Grunwaldzkiej 62, Grunwaldzkiej 129, Toruńskiej 52, Pomorskiej 63, Warszawskiej 6, Spółdz. Rzeźn.-Wędlin. przy ul. Dworcowej 51, Pomorskiej 45 i Niecałej 14, Bydgoska Spółdz. Spożywców — Al. 1 Maja 115, Pakulski — Zbożowy Rynek 7, Błaszak — Bocianowo 36, Sadowski — Jagiellońska 51, Winiarski — Reja 2, Grabowski Chodkiewicza 67, Godek — Dworcowa 2, Szewski — Szubińska 31, Jezierski — Grunwaldzka 187 i Łuczak — Stawowa 16.

Punkty rozdzielcze wydadzą rebankę wg niżej podanych wytycznych: kat. I — 0,8 kg kup. 24, kat. IR 0,4 kg kup. 19, kat. III 0,7 kg kup. 17, kat. IRD 3-12 — 0,4 kg kup. 26, dod. C 0,2 kg kup. 10.

Cena 1 kg rebanki nie może przekraczać 7 zł. Jednocześnie podaje się do wiadomości, że na karty zaopatrzeni z maja br. można otrzymać od 12 do 19 bm. włącznie nast. artykuły: kat. I prac.: 1 kg tłuszczu kup. 27, 2 kg maki pszennej 80% kup. 18, 0,2 kg mydła do prania (wagi pierw.) kup. 28; kat. III: 0,5 kg tłuszczu kup. 16, 1 kg maki pszennej 80% kup. 15, 0,1 kg mydła do prania (wa-

Delegat ONZ w Bydgoszczy Związek Ociemniałych otrzyma pomoc w zorganizowaniu szkoły dla swoich członków

BYDGOSZCZ (ei) Jak już wczoraj pokrótce informowaliśmy przybył do Bydgoszczy delegat Organizacji Narodów Zjednoczonych p. Arthur Platt w towarzystwie przedstawicieli Min. Pracy i Opieki Społecznej pp. Bergera i Kortylewicza.

Z ramienia władz państwowych podejmował gości wicewól. Jakubowicz, w imieniu miasta wiceprezydent p. mgr Kozłowski, oraz członkowie Wydziału Samorządowego z nac. p. Zarzyckim na czele.

Delegat ONZ zwiedził Zakład dla Ociemniałych przy ul. Kollataja 9. celem zapoznania się z warunkami życia i metodami pracy ociemniałych. Komisja ONZ z ramienia której p. Platt zwiedza w Polsce tego rodzaju placówki ma zamiar w najbliższej przyszłości rozpocząć akcje wymiany ociemniałych między krajami należącymi do ONZ, celem specjalnego przeszkolenia ich.

Delegat ONZ zwiedzając bydgoski Zakład dla Ociemniałych interesował się drobnymi szczegółami życia naszych ociemniałych podziwiał pomieszczenia mieszkalne Zakładu, wyrażał się z uznaniem o wysokim poziomie koszykarstwa i dobrym wyposażeniu warsztatów, których jednak jego zdaniem powinno być znacznie więcej.

W czasie zwiedzania Zakładu w

Zawody motocyklowe

(a). W dniu 16 bm. rozegrane zostaną pierwsze w tym roku zawody motocyklowe o mistrzostwo miasta. Udział zapowiedzieli dotąd: KS Gwardia, BKS Polonia i Olimpia — Grudziądz.

3 lata więzienia za bicie i maltretowanie Polaków

BYDGOSZCZ (re) Przed Wydz. Karnym SO odpowiadał Z. Olejnik, z zawodu drogerzysta, zatrudniony w czasie okupacji w charakterze buchaltera w Minikowie, pow. bydgoskiego. Prokuratura zerwała oskarżeniu bicia kobiet. Polek, Mienie za trudnionych w tym majątku robotników narodowości polskiej, zabranianie mowy polskiej i złośliwe przetrzymywanie paczek żywnościowych przesyłanych dla internowanych w Potulicach.

Rozprawa sądowa wykazała, że Olejnik po otrzymaniu III grupy zmienił się w stosunku do Polaków i chociaż do niektórych z nich był życzliwie ustosunkowany i wyświadczał im

imieniu pensjonariuszy tego domu, przemówił p. Winnicki. Zapoznał on przybyłych gości z pracą ociemniałych i ich osiągnięciami na polu organizacji własnej specjalnej szkoły dla ociemniałych. Szkoła ta przewidziana dla 300 osób, uruchomiona zostanie już jesienią bieżącego roku. Podczas swego przemówienia p. Winnicki zaapelował o pomoc w zmobilizowaniu pomocy naukowych dla szkoły. W odpowiedzi na to p. Platt

przyrzekł udzielenie tej pomocy.

W dalszym ciągu delegat zarządu głównego Zw. Ociemniałych p. dr Dorlański zakomunikował, że stanowisko dyrektora szkoły dla ociemniałych obejmie p. Winnicki. Na zakończenie odbyła się wspólna fotografia.

Delegat ONZ opuściwszy Bydgoszcz, zwiedził szereg innych placówek dla ociemniałych na terenie naszego kraju.

Zasłaniając się rzekomą „litością” wydała zbiegłego jeńca rosyjskiego

BYDGOSZCZ (re) Wydz. Karny SO w Bydgoszczy rozpatrywał w dniu wczorajszym po raz drugi sprawę nauczycielki niemieckiej Luży Stranz, zam. w Brzózkach pow. szubińskiego, oskarżonej o wydanie w ręce władz niemieckich zbiegłego jeńca rosyjskiego, niewiadomego nazwiska.

W lutym 1943 r. Stranz spotkała pewnego wynędzniałego i do ostatnich granic wyczerpanego człowieka, który zwrócił się do niej z prośbą o udzielenie mu pożywienia i wody. Stranz poszła z nim do swego sąsiada i tam w trakcie rozmowy dowiedziała się, że mężczyzna ten jest zbiegłym jeńcem rosyjskim. Wiadomość ta wystarczyła Niemce, która o całej sprawie doniosła przez urzędnika pocztowego niemieckiej policji. Po paru godzinach do Brzózek przyjechali policjanci i zabrali ze sobą nieszczęśliwego zbiegłego, o którego dalszym losie brak jest jakichkolwiek danych.

Po ukończeniu wojny Stranz aresztowano i stawiono przed sąd. O-

skarżona przyznała się do winy i twierdziła, że jako Niemka musiała donieść o wszystkim swoim władzom, gdyż w przeciwnym wypadku oczekiwano ją surowa kara. Ów jeńca, według słów oskarżonej, sam zresztą pragnął wrócić do obozu. Okoliczność ta została wprawdzie potwierdzona przez świadka, jednak powodem „tej chęci” było tylko i jedynie skrajne wyczerpanie zbiegłego jeńca i głód. Ucieczka działała się w okresie ostrych mrozów i jeńca ów miał ponadto odmrożone nogi.

Sąd uznając winę Niemki za udowodnioną, skazał ją na trzy lata więzienia. Po kasacji sprawa ponownie wróciła do Sadu Okręgowego, który po ponownym przeprowadzeniu rozprawy skazał Stranz na pięć lat więzienia i pozbawienie praw na okres lat pięciu.

„Zygaki historii” po raz 200-ny

W piątek, dnia 14 bm. o godz. 20,15 w sali Resursy Kupieckiej będą mieli mieszkańcy miasta sposobność posłuchać się z Niemców. Wśród niemieckich zbieranych przez plk. M. Dienst-Dabrowę w archiwach londyńskich i krajowych znajduje się fotografia, przedstawiająca płaczącego Goeringa w pierwszym dniu jego niewoli, tańczącego Hitlera, gdy zameldowano mu, iż Francja się poddała, a wreszcie ostatni dzień urzędowania naczelnego dowództwa niemieckiego, usadowionego na podłodze pod strażą kaprala. Usłyszymy również dosadną charakterystykę Niemców, wypowiedzianą przez Fryderyka Nietschego, na którego filozoficznych tezach Hitler oparł swoją ideologię.

Główną treść niezmiernie oryginalnego odczytu stanowią dokumentalne fotografie, świadczące o bohaterstwie naszego lotnictwa, floty wojennej, dywizji pancernych i piechoty na frontach zachodnim i wschodnim.

Red. Dienst-Dabrowa rozpoczął swe odczyty dla młodzieży w kinie „Pomorzanin”.

Uwaga pieściarzy!

BYDGOSZCZ (re). Trening wszystkich zaawansowanych bokserów odbędzie się na Stadionie Miejskim we czwartek, 13 bm. o godz. 18. Trening ten odbędzie się pod kierownictwem trenera PZB Stamma. Obecność wszystkich instruktorów konieczna.

Mistrzostwa juniorów

BYDGOSZCZ (re). Tegoroczne mistrzostwa pięściarskie juniorów odbędzie się w dniach od 14 do 16 bm. w Chełmży. Na mistrzostwach będzie obecny trener PZB Stamm.

Zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo miasta

(a). W dniach od 15 do 17 bm. odbędzie się zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo miasta w konkurencji pań i panów obejmujące biegi, skoki i rzuty. Zgłoszenia przyjmuje do dnia 13 bm. Miejski Ośrodek WF — Stadion Miejski.

Zmiany w dyrekcji PZWS

BYDGOSZCZ (a). Dotychczasowy dyrektor Zakładów Graficznych PZWS w Bydgoszczy, p. Józef Kowalski ustąpił ze swego stanowiska na własne życzenie. Dyrekcję Zakładów przejął 3-osobowy zarząd, w skład którego wchodzi pp.: dotychczasowy kierownik techniczny Mieczysław Karabas, inspektor produkcji Józef Ostrowski i główny księgowy Lucjan Meraszyński.

Co gdzie i kiedy?

TEATR MIEJSKI: Środa 12 bm. „Pan Jowialski”. Ceny o 40% niższe.

KINA. — Pomorzanin: Pygmalion. Polonia: Stalowe serca. Wolność: Dzień z p'niocy. Orzeł: Mali detektywi. Gryf: Pirogow. Bałtyk: Bitwa o szczyt. Aktualności: Program nr 5.

DYŻURY APTEK. Od 8 do 15 bm. dyżur pełni apteka „Pod Koroną”, ul. Dworcowa nr 43, tel. 2466. Ponadto dyżurują 12, 13 i 14 bm. apteka „Na Szwederowie”, ul. Nowodworska 22, tel. 23-32.

DYŻURNY LEKARZ KOLEJOWY: dnia 12 bm. — dr Suwiński, Al. 1 Maja 22.

POLSKIE RADIO

Czwartek, 13 maja 1948 r.
6.00 Progr. og.-polski. 9.00 Progr. lokalny dnia. 9.05 Wiadomości miejsc. 12.00 Progr. og.-polski. 12.50 Przegląd wydarzeń. 13.00 Progr. og.-polski. 15.00 Przegląd prasy pom. 15.10 Progr. og.-polski. 15.20 Słuchawisko według Lwa Rubinstein pt. „Śmierć Ralphe M.ichela”. 15.00 Felieton pt. „Kłana — pierwsza powieść ludowa” — opr. prof. W. Haber. 16.00 Progr. og.-polski. 22.45 Koncert ycz. 23.00 Progr. og.-polski. 23.30 Zakończenie audycji.

ORGANIZACJI BYDGOSKICH

Uwaga HKS. Trening sekcji żeńskiej odbywają się w poniedziałki i czwartki o godz. 17 pod przewodnictwem dñm Zamek, Sekcja męska ćwiczy nadal w poniedziałki, środy i piątki o godz. 17. Prowadzi dñ Mućko i Małowski.

* Zebranie HKS odbędzie się w środę, 12 bm. o godz. 18.30 na Stadionie. Zebranie zarządu o godz. 17.30. Przybycie wszystkich: obowiązkowe.

* W czwartek, dnia 13 bm. o godzinie 18 odbędzie się zebranie zarządu w sekretariacie klubu przy ul. Dworcowej 89/6.

Uwaga inwalidzi wojenni

Z inicjatywy Zarządu Głównego Zw. Inwalidów Wojennych RP zostanie zorganizowany w Busie Zarządu Głównego Z. I. W. R. F. w W. wie. przy ul. Słupeckiej 6, kurs przygotowawczy do pracy w państwowych majątkach rolnych — na stanowiska magazynierów.
Kandydaci winni odpowiadać następującym warunkom: wiek 25—40 lat, wykształcenie 6 klas szkoły powszechnej i zamilowanie do rolnictwa. Zgłoszenia należy kierować do sekretariatu Koła Z. I. W. R. F. w Bydgoszczy, przy ul. Ks. Markwarta 2.

Dziś mecz piłkarski Pomorze - Grudziądz

BYDGOSZCZ (ti) Jak już donosiliśmy, w dniu dzisiejszym, tj. w środę o godz. 18.30 odbędzie się na Stadionie Miejskim sensacyjne spotkanie piłkarskie między reprezentacją Pomorza a reprezentacją Grudziądza.

Jak wiadomo Grudziądz jest w obecnej chwili jednym z najsilniejszych ośrodków piłkarskich na terenie Pomorza i będzie dla reprezentacji okręgu niewątpliwie trudnym przeciwnikiem do pokonania.

Skład Pomorza, który podaliśmy przed kilku dniami zdaje się dawać gwarancję dobrej gry. Miłośnicy piłkarstwa spragnieni imprez o poważnym znaczeniu, niewątpliwie tłumnie stawiają się na Stadionie Miejskim.

Na fali dnia Zapomniany park

Istnieje taki park w Bydgoszczy, przy ul. Chelmińskiej, ciągnący się wzdłuż Czarnej Drogi. Kiedyś był to miły i estetycznie utrzymany zakątek z laweczkami i ładnymi trawnikami. Dzisiaj przedstawia obraz zniszczenia. Nie ma lawek, nie ma trawników, porwycinano krzaki. W dodatku odbywa się tam teraz dwa razy w tygodniu targ dzięki któremu rzucają do reszty to, co jeszcze pozostało z dawnych czasów.

Na Okolu nie ma dotychczas żadnego parku z plaśnicą dla dzieci. Możeby miasto przypomniało sobie wreszcie o tym zakątku wykreślonym zapewne w rejestrze Dyrekcji Ogrodów Miejskich? Zwłaszcza tam, gdzie przechodzi linia tramwajowa — dzieci chętnie pobawiłyby się w piasku, a matki odpoczęły na laweczkach z postawionymi obok wózkami. (ja)

Sprzedam samo-hody ciężarowe
 następujących marek:
 1) „Bedford” — 4 ton silnik „pel-Blitz”
 2) „Opel-Blitz” — 3 ton
 3) „I hänomen” — 2 ton
 Samochody rejestrowane, w dobrym stanie. **Bydgoszcz**, ulica Jagiellońska 29, tel. 3-20

SPRZEDAŻ

KRAWATY, SZALE I KOSZULE

poleca, wzory najmodniejsze — najtaniej — Wytwórnia Edward Krysiak, Łódź, Piotrkowska 136. Wysyłamy za pobraniem pocztowym. (05259)

Sprzedam dom dochodowy centrum Bydgoszczy 5.000.000. Oferuję do IKP Bydgoszcz pod „Dom”. (3507)

Maferace

poduszki i szpiralowe wszelkich rozmiarów, dla dorosłych i dzieci, wysyła odwrotnie na zamówienie W. Wrześniowicz, Poznań, Ratajczaka 7, tel. 36-31. 05263

UWAGA KUPCY,

najtańsze źródło zakupu galanterii i trykotaży, „Pola”, Łódź, Pl. Wolności 10. (05205)

100 móg

z zabudowaniem wpiata 500.000, — oraz kilka innych sprzeda „Pogoń” Spółdz. Bydgoszcz, Dworcowa 51/II. (3524)

Motor

ropny, 12 konny sprzedam lub zamienię na większy motor elektryczny. Oferuję IKP Toruń pod „Motor”. (05423)

Kamienice,

wille, domki, gospodarstwa, młyny poleca na sprzedaż, oraz zlecenia sprzedaży przyjmuje Małk Bydgoszcz, Al. 1 Maja 46. 05428

Okazja

Jest do sprzedania Leica Model III c Bydgoszcz, Al. 1 Maja 22 Sklep Komisowy. (05427)

Piac

budowlany sprzedam. Wiadomość IKP Bydgoszcz. (3518)

Samochód

ciężarowy gaz po remoncie do sprzedania Bydgoszcz, Al. 1 Maja 143 Wytwórnia, tel. 21-43. 3515

Wilczyce

roczną sprzedam Bydgoszcz, ul. Al. 1 Maja 44 m. 7. (3516)

Dynamo

pr. stały 440/500 Volt 50 amp. 1000 obr. (Siemens-Schukert). Rozrusznik Olejowy 440 Volt 30 KM. sprzedamy Tadeusz Jarząbkiewicz i Synowie Młyn Handlowy Gniewkowo — Tel. 95. 05425

KUPNO

Srebro

(monety, złom, wyroby) kupuje stale Fabryka Fotochemiczna „Alfa”, Bydgoszcz, Garbary 3. 05279

Łamigłówka reklamowa!

W każdym ogłoszeniu znajdują się ukryte cyfry. Należy wyciąć ogłoszenia i ułożyć w trzech kolumnach w ten sposób, aby suma cyfr każdej kolumny wynosiła 150. Za trafne rozwiązanie przeznaczona jest 12 nagród. — Rozwiązanie należy składać w PAP, Aleje 1-go Maja nr 27.

SKŁAD ŻELAZA
 Narzędzi rzemieślniczych, Sprzętów kuchennych
K. STARK, Aleje 27/je 1 Maja 47

MARIA HIRSZ-LANGEROWA
 Wykwintna GALANTERIA - damska - męska BŁAWATY
AL. 1 MAJA 33 NOWOŚCI WIOSENNE TEL. 2450 Pr. 1459

ART SPORTOWE-Harcerskie
 „KA-De-HA” Al. 1 Maja 26

Drogeria 25 „Centrum”
 przy Placu Teatralnym KAZIMIERZ RUGE
 KREMY - WODY KOŁOŃSKIE - MYDŁA

POM.SPÓŁDZIELNIA SKÓR
 i Przyb. 17 Szewskich Hurt
 Długa 56 58 — Tel. 152

ARTYKUŁY DEKORACYJNE
 Dywany — Fajansy
 „DEKORA”, Aleje 1 Maja 22

Spółdzielnia „NAUKA”
KSIĄŻKI dla bibliotek
 Art. PIŚMIENNE dla szkół i biur
 Focha 2 - Al. 1 Maja 5 i 15

„BŁAWAT”
 Podwale 15
JEDWABIE - WELNY
 O. G. BIELSKIE

WELNY JEDWABIE
ED. TREUCHEL
 Długa 31, róg Bałtorego

WIECZNE PIÓRA
RZANNY - KOLEKTURA
 Al. 1 Maja 25. 22 Tel. 32-64

OBUWIE
 najnowsze mod²⁰ele
 Leokadia ROLEWICZ Długa 39

„Bis” WALIZY - TOREBKI
 PODARKI zakopiańskie
 5Al. 1 Maja 58

Skład Żelaza i Narzędzi
F. LEWANDOWSKI, Dworcowa 51
 poleca okucia budowlane i narzędzia

Pierwszorzędna pracownia kuśnierska
 LUDWIKA JAGODZIŃSKA
 Dworcowa 44
 Wykonanie szybkie i solidne
 Letnie przechowanie¹⁵ FUTER

BŁAWATY GALANTERIA
W. WOJCIECHOWSKI, Jezuitska 5

Poleca się
„DOM KOMISOWO - HANDLOWY”
 Kaz. Kolber. Al. 1 Maja 55

Wszystko kupisz¹⁵ i sprzedasz
 w „NOWYM KOMISIE”
 AL. 1 MAJA 42

Okulary słoneczne — Kosmetyki
„NOWA DROGERIA” W. Baumgart i Ska
 Al. 1 Maja 61 róg Cieszkowskiego

Obuwie 18 letnie
„DISTRIBUTIA”
 Aleje 1 Maja 21

„ORNAMENT”
 F. Raciniewski i Ska Al. 1 Maja 11
 ROBOTY RĘCZNE i MASZYNOWE
 Bielzina — Pończochy — Galanteria

BIELIZNA DAMSKA MĘSKA
 POŚCIELOWA DZIECIĘCA
KOŁDRY WATOWE I PUCHOWE
 BŁAWATY WYPRAWY
J. PILACZYŃSKI i S-26ka
 ALEJE 1 MAJA 16

TORTY — SEKACZE
CIASTA — LODY poleca
 CUKIERNIA „BALTYK”
 ul. Długa 29. Tel. 30-22

Kosmetyki — Wody kołkońskie
DROGERIA-PERFUMERIA
 W. Weigt, 1 Maja 28 (przy Ulu)

BŁAWATY - KONFEKOJA
JEDWABIE - GALANTERIA
ST. KILIAN Długa 14

WELNY
 damskie i męskie
B. Gwiazdowski
 Pl. Daszyńskiego 6

Pomorska Fabryka Czekolady i Cukrów
SPÓŁDZIELNIA PRACY
 Sobieskiego 6 Tel. 1297
 poleca znanej jakości swoje wyroby

PRACOWNIA FUTER
LISY JAN¹⁰ DOMAŃSKI
 Śniadeckich 9

„STARA DROGERIA”
 Stary Rynek 23
 FARBY — LAKIERY — POKOSTY

Wózki - Zaba¹⁵wki - Walizy
 „Nowy Bazar”, Al. 1 Maja 42

Wszystkie naprawy i przeróbki aparatów radiowych i „sprzętu” wykonują solidnie, fachowo i szybko Warsztaty **RADIOTECHNICZNE**

 Stary Rynek 20, Tel. 18-65

WYKWINTNE KRAWIECTWO
DAMSKIE I MĘSKIE
 DOM MODY J. GUTOWSKI
 1 Maja 35 (dawn. w¹⁴ Warszawie)

MATERIAŁY
ORYG. BIELSKIE, JEDWABIE
 Spółdz. „SPÓLNOTA” Al. 1 Maja 41

Państwowy Przemysł KONSERWOWY
 Aleje 1 Maja 25 Tel. 12-77

OKUCIA meblowe i budowlane
 Zawisy taśmowe
ŁÓŻKA żelazne i polowe
A. Bleja, Długa 50 - Tel. 1815

OKUCIA meblowe i budowlane
 Zawisy taśmowe
ŁÓŻKA żelazne i polowe
A. Bleja, Długa 50 - Tel. 1815

WELNY F. ZIĘTAK I SKA
JEDWABIE ALEJE 1 MAJA 21

DELIKATESY HURT DETAL Codziennie świeżo palona **KAWA**
 KONSERWY KOMPOTY

Polska Agencja Prasowa Biuro Ogłoszeń i Reklam, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 27 - Tel. 12-65 0539

Futra, skórki futerkowe surowe, wyprawione, kupuje dobrze płacę. — Wiśniewski, Gdynia, Świętojańska 36. (05264)

Piekarni poszukuję, warunki kierować Pałński Elbląg, Hetmańska 28. 5412

UWAGA WYSTAWCY!

Brodnica. Komitet Wykonawczy 650-lecia miasta Brodnicy zawiadamia, że przedłużył termin składania ofert na Wystawę Rolniczo-Przemysłową w Brodnicy do dnia 15 bm.

Zgłoszenia prosimy kierować do biura wystawy Brodnica, ulica Kamionka 23, telefon 18 J 56. (05435)

Kupię

pompe hydrauliczną na wysokie ciśnienie zaped transmisji J. Karzewski Tczew, J. Dąbrowskiego 15. (3513)

Technik

dentystyczny samotny — potrzebny. Blizsze informacje pod adresem: Szczecin — Jedności Narodowej 23 „Restauracja”. (05410)

WOLNE POSADY

Poszukuje stolarzy — mieszkanie i utrzymanie — zapewnione. Zakład Wykonawczy w Chojnicach. 05403

Potrzebna

od zaraz rutynowana księzkowa (księgowość przebitkowa) znajomość maszynopisanie i prac biurowych wymagane. Wiadomość Al. 1 Maja 47 Wołkowski. (3521)

Wychowawczyni do trojga dzieci potrzebna. Zgłoszenia IKP Gdynia „Cierpliwa”. 05415

PRACY POSZUKUJĄ

Gospodyni kulturalna szuka posady, tylko do osoby samotnej — chętnie wies. Oferuję IKP Bydgoszcz „3517”. (3517)

Poznań pana inteligentnego z braku znajomości tą drogą wdowa 36-let. córka 7-letnia, Pomorzanka. Oferuję IKP Bydgoszcz „Wzajemne szczęście”. (3525)

Kocham dzieci, za czyją dobroć odpłacę sercem, zastąpię dziecku zmiarę matki, będę dobrą żoną. Oferuję IKP Bydgoszcz „Panna 29”. 3514

OGÓLNOPOLSKI PROGRAM RADIOWY

Czwartek, dnia 13 maja 1948 r.

6.00 Sygnał czasu, pieśń poranna. 6.05 Gimnastyka poranna. 6.15 Wiadomości poranne. 6.20 Zegarynka muzyczna. 6.50 Program dnia. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Rezerwa dziennika. 7.20 Lekcja języka rosyjskiego. 7.35 Zegarynka muzyczna. 8.20 Informacje ogólnopolskie. 8.25 Skrzynka PCK. 8.35 Muzyka. 8.50 Poradnik gospodarstwa domowego. 12.00 Sygnał czasu. 12.01 Dziennik południowy. 12.25 Koncert muzyki operowej: orkiestra Rozgłośni Pomorskiej pod dykcją A. Rezlera, K. Czekotowski — baryton. 13.00 d. c. koncertu muzyki operowej. 14.00 Koncert solistów: A. Szafranek — skrzypce, R. Fabiński — baryton, przy fortepianie S. Nadgrzyzowski. 14.30 Śpiewajmy piosenki — audycja dla dzieci. 14.50 Kursy radiowe dla nauczycieli — „Rasy, plemina i narodowość”. 15.10 Na fali P.Z.Z. — pogadanka pł. „Domy Społeczne Polskiego Związku Zachodniego” — opracował Paweł Duda. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.25 Chwila Biura Studiów. 16.30 Walka z wrogiem pracy nr 1 — pogadanka R. Wojnicza. 16.35 Poradnik językowy. 16.50 Audycja TUR-u. 17.00 Popularne suity Chacaturiana. 17.45 RUL — o Problemie malarstwa narodowego. 18.00 Dla każdego coś miłego — koncert rozrywkowy. 20.00 Dziennik wieczorny. 20.30 Rezerwa dziennika. 20.50 Felieton. 21.00 Koncert muzyki kameralnej w wyk. M. Dornera — wiolonczela i W. Szpilmana — fortepian. 21.50 „Wychowanka” — słuchowisko wg. komedii Al. Ostrowskiego. 22.10 Audycja muzyki dawnej. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.15 Program na jutro. 23.30 Zakończenie audycji, hymn.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA Bydgoszcz, Marsz. Focha 20
DZIAŁ OGŁOSZENI I PRENUMERATY
 W BYDGOSZCZY:
 ul. Jagiellońska 2 (Pod Arkadami). — Telefon 24-29.
 Za niedorozumienie pisma spowodowane wyższą siłą nie odpowiadamy. Rekopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca. Za dział ogłoszeniowy Red. nie odpowiada

ODDZIAŁY „ILUSTR. KURIERA POLSKIEGO” W WIELKICH MIASTACH POLSKI
PODDZIAŁY W WIĘKSZYCH MIASTACH, AGENTURY NA PROWINCJI
DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKI ODRĘBNE WYDANIA „IKP”
WYDAWCA: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
BYDGOSZCZ, UL. MARSZ. FOCHA 20 — TEL. 23-41 I 33-42

OGŁOSZENIA: drobne po 25 zł za słowo. Poszukiwane prace 15 zł za słowo. Minimalna opłata za 10 słów. Trusty druk 100% drożej.
 Ogłoszenia milimetr.: w tekście od 20-100 zł za 1 mm. Niedziele i święta 30% drożej. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Technik
 mechanik długoletnia prakt. znajomość jęz. szwedzkiego i niemieckiego poszukuje posady. Oferuję kierować pod „Allround” IKP Bydgoszcz. (05432)

RÓŻNE

Krem witaminowy „CAPRI”
 regeneruje tkanki skóry i przeciwdziała tworzeniu się zmarszczek. (05257)

Tkactwo
 artystki malarki, Halina Zielińska, Toruń, Słowackiego 63 m. 1.

UNIWAŻNIENIA

Unieważniam
 zgubiony dowód zarejestrowania Nr 5605 wystawiony na nazwisko Papek Franciszek. (05417)

Unieważniam
 kartę rejestracyjną wydaną RKU Chojnice 1409/45 Koczki Aleksander Dobojevo, pow. Człuchów. (05433)

ZGUBY

Srodę wieczorem
 zgubiono Koronowo—Bydgoszcz — Zamojskiego 2 teczkę zawartością. Zwrot wysokie wynagrodzenie — chociażby narzędzia mechaniczne. Adres wskaże IKP Bydgoszcz. (3519)

ZAMIANY

Zamienię
 trzypokojowe mieszkanie Gdańsk — Oliwa na 2-pokojowe w Bydgoszczy. Wiadomość Bydgoszcz, Król. Jadwigi 2 m. 8. (3520)

MATRYMONIALNE

Wdowiec
 kupiec lat 58, w posiadaniu towaru i gotówki, pragnie poznać starszą pannę albo wdowę w odpowiednim wieku, cel matrymonialny. Oferuję IKP Poznań, Działyńskich 8 pod Nr 234. (05422)

Pan po 40

z gotówką posubił panią posiadającą sklep handlowy wzgl. ogrodnictwo. IKP Działyńskich 8 „232”. (05420)

Który z panów,
 rzemieślnicy nie wykluczeń, chciałby założyć spokojne ognisko domowe z dobrą gospodynią, posiadającą mieszkanie — wdową lat 47, dobrej prezencji, na posadzie. Cel matrymonialny. Poważne zgłoszenia IKP Gdynia pod „Przykra samotność”. (05416)

Poznań
 pana inteligentnego z braku znajomości tą drogą wdowa 36-let. córka 7-letnia, Pomorzanka. Oferuję IKP Bydgoszcz „Wzajemne szczęście”. (3525)

Małolitrażowy samochód

na chodzie w dobrym stanie do rozwózki pieczywa kupi **POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA „ZGODA”**
 w Gdyni ul. Starowiejska 37 05429
 Oferty kierować do Działu Gospodarczego Spółdzielni „Zgoda”

HUMOR

— Słuchaj, Zosiu, chciałbym temu gościowi posadzić raka w okolicy nóg. Czy umiesz szybko biegać?

